

Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem w Niepublicznym Przedszkolu „Uśmiech Dziecka” w Ciężkowicach

Na podstawie ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606) zmieniającej dotychczasową ustawę z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, której tytuł na mocy tychże zmian otrzymuje brzmienie „o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich” (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 z późn. zm.)

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników i współpracowników Niepublicznego Przedszkola „Uśmiech Dziecka” w Ciężkowicach jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Każdy pracownik i współpracownik traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez kogokolwiek wobec dziecka przemocy, w jakiegokolwiek formie.

Rozdział I

Słowniczek terminów

§ 1.

1. Pracownikiem przedszkola jest osoba zatrudniona na wszystkich szczeblach przedszkola, na podstawie umowy o pracę. Współpracownikiem przedszkola, jest osoba zatrudniona na wszystkich szczeblach przedszkola, na podstawie umowy cywilnoprawnej, stażysta, wolontariusz lub osoba współpracująca na innych zasadach.
2. Dzieckiem/małoletnim jest każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
3. Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny, rodzic zastępczy.
4. Zgoda rodzica dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka.
5. W przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
6. Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika i współpracownika placówki, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
7. Przez przedszkole należy rozumieć Niepubliczne Przedszkole „Uśmiech Dziecka” ul. Tysiąclecia 41 33-190 Ciężkowice.
8. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

Rozdział II

Czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci – zasady rozpoznawania i reagowania

§ 2.

1. Rekrutacja pracowników przedszkola odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji personelu. Zasady rekrutacji stanowią *załącznik nr 1*.
2. Pracownicy/współpracownicy znają i stosują zasady bezpiecznych relacji personelu – małoletni i małoletni – małoletni ustalone w przedszkolu. Zasady stanowią *załącznik nr 2* do niniejszych Standardów.

3. Pracownicy/współpracownicy przedszkola posiadają wiedzę na temat czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia małoletnich i zwracają na nie uwagę w ramach wykonywanych obowiązków - *załącznik nr 3*.
4. Pracownicy/współpracownicy potwierdzają znajomość niniejszych standardów i zaakceptowanie zasad podpisaniem oświadczenia – *załącznik nr 4*.
5. Pracownicy/współpracownicy monitorują sytuację i dobrostan małoletniego uczęszczającego do przedszkola.
6. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy/współpracownicy przedszkola podejmują rozmowę z rodzicami/opiekunami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.

Rozdział III

Zasady reagowania na przypadki podejrzenia, że małoletni doświadcza krzywdzenia

§ 3.

1. W przypadku podejrzenia, że życie dziecka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112. Poinformowania służb dokonuje pracownik/współpracownik, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu i następnie wypełnia kartę interwencji - *załącznik nr 6*.

§ 4.

1. Wszyscy pracownicy/współpracownicy przedszkola i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych posiadają informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

A. w środowisku domowym

§ 5.

1. Pracownik/współpracownik przedszkola podejrzewający krzywdzenie dziecka lub po uzyskaniu informacji o krzywdzeniu małoletniego ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania informacji dyrektorowi przedszkola. Notatka powinna zawierać: imię i nazwisko dziecka, imię i nazwisko osoby zawiadamiającej, datę powzięcia informacji, opis zdarzenia/sytuacji, podpisy.

2. Po uzyskaniu informacji dyrektor przedszkola powołuje zespół interwencyjny, w skład, którego mogą wejść: pedagog/psycholog, wychowawca, dyrektor przedszkola, inni pracownicy mający wiedzę na temat skutków krzywdzenia dziecka lub o krzywdzonym dziecku.

3. Wyznaczone przez dyrektora przedszkola osoby (np. pedagog/psycholog oraz wychowawca grupy) sporządza opis sytuacji przedszkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z małoletnim, innymi nauczycielami.

4. Rozmowa z małoletnim odbywa się w odpowiednich warunkach – w miejscu zapewniającym dziecku poczucie bezpieczeństwa i prywatności. Osoby przeprowadzające rozmowę koncentrują się na kontakcie z małoletnim – uważnie słuchają, co ma do powiedzenia oraz zwracają uwagę na komunikaty pozawerbalne dziecka.
5. Dyrektor przedszkola wzywa rodziców/opiekunów dziecka, domaga się informacji oraz wyjaśnień. Podczas spotkania rodzicom/opiekunom przekazywana jest informacja o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb. W spotkaniu uczestniczą także psycholog/pedagog oraz wychowawca grupy. Przebieg spotkań udokumentowany zostaje w formie notatki służbowej. Notatka powinna zawierać: imię i nazwisko osób uczestniczących w spotkaniu, datę, opis przebiegu spotkania, poczynione ustalenia, podpisy uczestników spotkania.
6. Od rozmów z rodzicami/opiekunami małoletniego można odstąpić, jeśli zagraża to dobru dziecka, a krzywdzenie nosi znamiona przestępstwa.
7. W przypadku stwierdzenia niezasadności podejrzenia krzywdzenia małoletniego dyrektor przedszkola lub inna osoba stwierdza ten fakt w notatce służbowej. Zaleca się dalszą obserwację dziecka.
8. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy małoletniemu na podstawie opisu sporządzonego przez pedagoga/psychologa i wychowawcę grupy oraz innych, uzyskanych przez członków zespołu, informacji.
9. Plan pomocy małoletniemu powinien zawierać wskazania dotyczące (wzór stanowi załącznik nr 5):
 - podjęcia przez przedszkole działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji,
 - wsparcia, jakie zaoferuje dziecku przedszkole,
 - możliwości skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy, jeżeli istnieje taka potrzeba.

§ 6.

1. Sporządzony przez zespół interwencyjny plan pomocy małoletniemu wraz z zaleceniem współpracy przy jego realizacji przedstawiany jest rodzicom/opiekunom przez pedagoga/psychologa. W sytuacji wskazania rodziców/opiekunów jako sprawców krzywdzenia, plan przedstawiony jest wskazanej osobie przez sąd rodzinny.
2. Pedagog/psycholog lub dyrektor przedszkola informuje rodzica/rodziców/opiekunów niebędącego/niebędących sprawcą przemocy o obowiązku przedszkola – jako instytucji – zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej, procedura „Niebieskiej Karty” – w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji).
3. Pracownicy przedszkola uczestniczą w realizacji procedury „Niebieskiej Karty”, w tym uprawnieni są do samodzielnego jej wszczynania –wzór w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz.U. 2023 poz. 1870).
4. Dyrektor przedszkola składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej lub przesyła formularz „Niebieska

Karta – A”. Zawiadomienie można zaadresować do najbliższej jednostki. W zawiadomieniu podajemy swoje dane osobowe, dane dziecka i dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane fakty w sprawie – należy opisać, co dokładnie się zdarzyło i kto może mieć o tym wiedzę. Zawiadomienie można też złożyć anonimowo, ale podanie danych umożliwi organowi szybsze uzyskanie potrzebnych informacji.

5. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.

6. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów dziecka na piśmie.

§ 7.

10. Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi *załącznik nr 6* do niniejszych Standardów. Kartę załącza się do akt osobowych dziecka.

B. Przez pracownika/współpracownika przedszkola

§ 8.

1. Osoba, która uzyskała informację, że małe dziecko jest krzywdzone przez pracownika/współpracownika przedszkola lub podejrzewa krzywdzenia dziecka jest zobowiązana do przekazania informacji dyrektorowi przedszkola, a na jego prośbę do sporządzenia notatki służbowej. Notatka powinna zawierać: imię i nazwisko dziecka, imię i nazwisko osoby zawiadamiającej, datę powzięcia informacji, opis zdarzenia/sytuacji, podpisy.

2. Po uzyskaniu informacji dyrektor przedszkola powołuje zespół interwencyjny, w skład, którego mogą wejść: pedagog/psycholog, wychowawca, dyrektor Przedszkola, inni pracownicy mający wiedzę na temat skutków krzywdzenia dziecka lub o krzywdzonym dziecku.

3. Zespół interwencyjny wzywa rodziców/opiekunów dziecka na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji. Ze spotkania sporządza się protokół.

4. Wyznaczone przez dyrektora przedszkola osoby (np. pedagog/psycholog oraz wychowawca grupy) sporządzają opis sytuacji przedszkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z małym dzieckiem. Rozmowę z dzieckiem przeprowadza się zgodnie z zasadami określonymi w § 5 pkt. 4.

5. Dyrektor przedszkola organizuje spotkanie z pracownikiem/współpracownikiem – informuje daną osobę o podejrzeniu. W spotkaniu uczestniczą także pedagog/psycholog oraz wychowawca grupy/inny nauczyciel. Spotkanie ma na celu omówienie sytuacji i zasadności podejrzeń, a także wypracowanie sposobu postępowania. Przebieg rozmowy oraz podjęte ustalenia są dokumentowane w postaci notatki służbowej.

6. W przypadku stwierdzenia niezasadności podejrzenia krzywdzenia małego dziecka dyrektor przedszkola lub inna osoba stwierdza ten fakt w notatce służbowej. Zaleca się dalszą obserwację dziecka.

7. W przypadku zasadności podejrzeń dyrektor przedszkola informuje rodziców/opiekunów prawnych dziecka oraz odpowiednie instytucje.

8. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy małoletniemu, który jest opracowany zgodnie z § 5 pkt. 9. Sporządzony plan pomocy wraz z zaleceniem współpracy przy jego realizacji przedstawiany jest rodzicom/opiekunom przez pedagoga/psychologa.
9. Wobec pracownika/współpracownika w stosunku, do którego zachodzi zasadność podejrzenia przestępstwa podejmują się kroki zgodne z przepisami prawa.
10. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony dyrektora, wówczas działania podejmuje osoba, która dostrzegła krzywdzenie lub, co do której zgłoszono podejrzenie krzywdzenia.
11. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów dziecka na piśmie.

C. W środowisku rówieśniczym

§ 9.

1. W przypadku podejrzenia przez pracownika/współpracownika przedszkola, że dziecko jest krzywdzone lub po uzyskaniu informacji o krzywdzeniu małoletniego, jego obowiązkiem jest sporządzenie notatki służbowej i przekazanie informacji dyrektorowi przedszkola. Notatka powinna zawierać: imię i nazwisko dziecka, imię i nazwisko osoby zawiadamiającej, datę powzięcia informacji, opis zdarzenia/sytuacji, podpisy.
2. Pracownik pedagogiczny wraz z pedagogiem/psychologiem przeprowadza rozmowę z małoletnim, który doświadczył agresji lub przemocy rówieśniczej, zgodnie z zasadami określonymi w § 5 pkt. 4.
3. Pracownik/współpracownik przedszkola, który jest świadkiem agresywnego zachowania małoletnich jest zobowiązany do natychmiastowej i stanowczej reakcji na zaistniałą sytuację, w razie potrzeby, do wezwania pomocy innego pracownika.
4. Pracownik pedagogiczny przeprowadza rozmowę ze stronami konfliktu, uświadamiając im nieodpowiednie zachowanie. O zaistniałej sytuacji informowani są wychowawcy grup. Szczególną opieką powinien zostać otoczony małoletni, który doświadczył agresji lub przemocy rówieśniczej. Małoletni przejawiający zachowania agresywne ma możliwość wyjaśnienia powodów swego zachowania. Przebieg zdarzenia oraz wyjaśnienia dokumentowane są w formie notatki służbowej.
5. Jeżeli dyrektor we współpracy z zespołem nauczycieli, stwierdzi konieczność, powiadamia organy zewnętrzne (instytucje pomocy społecznej, policję, sąd rodzinny) o zaistniałej sytuacji oraz potrzebie, np. wglądu w sytuację rodzinną dziecka.
6. Niezwłocznie o udziale uczniów w zajęciach, uzyskanych wyjaśnieniach i podjętych przez przedszkole krokach informowani są rodzice. Zaleca się dalszą obserwację małoletnich.
7. Jeżeli zachowanie małoletniego nie ulega poprawie, wychowawca grupy zwraca się z prośbą o zgłoszenie się rodzica/opiekuna prawnego na rozmowę z dyrektorem przedszkola, a następnie w razie potrzeby z psychologiem.
8. Z rozmowy z małoletnim przejawiającym zachowania agresywne oraz ze spotkaniem rodzica z dyrektorem przedszkola sporządza się notatkę, którą podpisuje rodzic/opiekun prawny.
9. W sytuacji utrzymywania się nieprawidłowych relacji dziecka z rówieśnikami (bicie, zaczepianie itp.) wychowawca grupy zwraca się z prośbą do rodziców/opiekunów o zbadanie małoletniego w poradni psychologiczno-pedagogicznej, w celu otrzymania dalszych wskazówek dotyczących dziecka.

10. W sytuacji, gdy małoletni w dalszym ciągu stwarza zagrożenie dla innych uczniów, a jego rodzice nie podejmują działań dyrektor przedszkola/wychowawca grupy, po ocenie sytuacji, zawiadamia organy zewnętrzne (sąd rodziny, policja, pomoc społeczna).

Rozdział IV

Zasady ochrony wizerunku dziecka

§ 8.

1. Przedszkole zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Przedszkole uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
3. Wytyczne dotyczące zasad publikacji wizerunku dziecka stanowią *załącznik nr 7* do niniejszych standardów.

§ 9.

1. Pracownikowi/współpracownikowi placówki nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie placówki bez pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka.
2. W celu uzyskania zgody, o której mowa powyżej, pracownik pedagogiczny przedszkola może skontaktować się z opiekunem dziecka i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
3. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodzica lub opiekuna prawnego na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.

§ 10.

1. Upublicznienie przez pracownika/współpracownika placówki wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka.
2. Pisemna zgoda, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać informację, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany.

Rozdział V

Zasady dostępu dzieci do Internetu

§11.

1. Na terenie przedszkola dostęp dziecka do internetu możliwy jest wyłącznie pod nadzorem nauczyciela przedszkola na nieregularnych zajęciach prowadzonych przez nauczyciela

z wykorzystaniem komputera/tabletu/tablicy multimedialnej. Nauczyciel informuje dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z internetu oraz czuwa nad ich bezpieczeństwem w czasie zajęć.

2. Sieć internetowa przedszkola jest zabezpieczona przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację oprogramowania.

3. Personel pedagogiczny przedszkola starannie dobiera i nadzoruje zajęcia, w tym zajęcia dodatkowe, formy teatralne, książki i środki dydaktyczne tak, aby nie zawierały szkodliwych i nieodpowiednich ze względu na wiek dziecka treści.

Rozdział VI

Monitoring stosowania Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem

§ 12.

1. Dyrektor przedszkola jest odpowiedzialny za realizację i propagowanie Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem w przedszkolu.

2. Osoba, o której mowa w punkcie 1, jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji standardów, za reagowanie na sygnały naruszenia standardów, prowadzenie rejestru zgłoszeń oraz za proponowanie zmian w standardach.

3. Osoba odpowiedzialna za realizację i propagowanie standardów ochrony małoletnich przeprowadza wśród pracowników przedszkola, raz na 12 miesięcy, ankietę (wzór stanowi załącznik nr 8) monitorującą poziom realizacji standardów. W ankiecie pracownicy mogą proponować zmiany oraz wskazywać naruszenia standardów.

4. Na podstawie przeprowadzonej ankiety dyrektor przedszkola sporządza raport z monitoringu.

5. Dyrektor Przedszkola na podstawie raportu wprowadza do standardów niezbędne zmiany i ogłasza je pracownikom, dzieciom i ich rodzicom/opiekunom.

Rozdział VII

Przepisy końcowe

§ 13.

1. Politykę wprowadza się Uchwałą nr 4/2023/2024 Rady Pedagogicznej Niepublicznego Przedszkola „Uśmiech Dziecka” w Ciężkowicach z dnia 10.06.2024 roku.

2. Niniejsze Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

3. Ogłoszenie Standardów Ochrony Małoletnich następuje poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń lub w innym widocznym miejscu w siedzibie Przedszkola lub zamieszczenie na stronie internetowej Przedszkola oraz wywieszenie w wersji skróconej – przeznaczonej dla dzieci.

Załącznik nr 1
do Standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem
w Niepublicznym Przedszkolu „Uśmiech Dziecka”

Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu

1. Dyrektor przed zatrudnieniem pracownika w przedszkolu, poznaje jego dane osobowe, kwalifikacje oraz stosunek kandydata/kandydatki do wartości podzielanych przez przedszkole, takich jak ochrona praw dzieci i szacunek do ich godności.
2. Dyrektor przedszkola dba o to, by osoby przez niego zatrudnione posiadały odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi w przedszkolu oraz były dla nich bezpieczne.
3. Aby sprawdzić powyższe, w tym stosunek osoby zatrudnianej do dzieci i podzielenia wartości związanych z szacunkiem wobec nich oraz przestrzegania ich praw, dyrektor przedszkola może żądać danych (w tym dokumentów) dotyczących:
 - a) wykształcenia,
 - b) kwalifikacji zawodowych,
 - c) przebiegu dotychczasowego zatrudnienia kandydata/kandydatki.
4. W każdym przypadku dyrektor przedszkola musi posiadać dane pozwalające zidentyfikować osobę przez niego zatrudnioną, niezależnie od podstawy zatrudnienia. Powinien znać:
 - a) imię (imiona) i nazwisko,
 - b) datę urodzenia,
 - c) dane kontaktowe osoby zatrudnianej.
5. Dyrektor przedszkola może poprosić kandydata/kandydatkę o przedstawienie referencji z poprzednich miejsc zatrudnienia lub o podanie kontaktu do osoby, która takie referencje może wystawić. Podstawą dostarczenia referencji lub kontaktu do byłych pracodawców jest zgoda kandydata/kandydatki. Niepodanie tych danych w świetle obowiązujących przepisów nie powinno rodzić dla tej osoby negatywnych konsekwencji w postaci np. odmowy zatrudnienia wyłącznie w oparciu o tę podstawę. Przedszkole nie może bowiem samodzielnie prowadzić tzw. screeningu osób ubiegających się o pracę, gdyż ograniczają ją w tym zakresie przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2026/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U.UE.L.z2016 r. Nr 119, str.1 z póź.zm) oraz Kodeksu pracy (Art.221 oraz art.21a Ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j. U. z 2022 r.poz.1510).
6. Dyrektor przedszkola przed zatrudnieniem kandydata/kandydatki uzyskuje jego/jej dane osobowe, w tym dane potrzebne do sprawdzenia danych w Rejestrze Sprawców Przepiępstw na Tle Seksualnym (ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagroženiom przestępczością na tle seksualnym – Dz.U. z 2020 r. poz.152)– rejestr z dostępem ograniczonym. Aby sprawdzić osobę w rejestrze dyrektor przedszkola potrzebuje następujących danych kandydata/kandydatki:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) data urodzenia,
 - c) PESEL,
 - d) nazwisko rodowe,
 - e) imię ojca,
 - f) imię matki.
8. Wydruk z rejestru przechowuje się w aktach osobowych pracownika lub współpracownika.

9. Dyrektor przedszkola przed zatrudnieniem kandydata/kandydatki uzyskuje od kandydata/kandydatki informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.

10. Jeżeli osoba posiada obywatelstwo inne niż polskie, wówczas powinna przedłożyć również informację z rejestru karnego państwa, którego obywatelstwo posiada, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla ww. celów.

11. Od kandydata/kandydatki – osoby posiadającej obywatelstwo inne niż polskie – dyrektor przedszkola pobiera także oświadczenie o państwie lub państwach zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej.

12. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności, nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat/kandydatka zobowiązani są złożyć pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie byli prawomocnie skazani w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, oraz nie wydano wobec nich innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuścili się takich czynów zabronionych oraz, że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub z opieką nad nimi.

13. Pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: „Jestem świadomy/-a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

1. Zasady bezpiecznych relacji personelu – małoletni

Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników i współpracowników przedszkola. Personel traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec małoletniego w jakiegokolwiek formie;

Pracownika/współpracownika Niepublicznego Przedszkola „Uśmiech Dziecka”:

I. Relacje personelu z dziećmi

Jesteś zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy Twoja reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci. Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania.

II. Komunikacja i praca z dziećmi

1. W komunikacji z dziećmi zachowuj cierpliwość i szacunek.
2. Słuchaj uważnie dzieci i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
3. Podejmując decyzje dotyczące dziecka, poinformuj je o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania.
4. Szanuj prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępianie od zasady poufności, aby chronić dziecko, wyjaśnij mu to najszybciej jak to możliwe.
6. Jeśli pojawi się konieczność porozmawiania z dzieckiem na osobności, zostaw uchylone drzwi do pomieszczenia i zadbaj, aby być w zasięgu wzroku innych. Możesz też poprosić drugiego pracownika o obecność podczas takiej rozmowy.
7. Zobowiązany jesteś do równego traktowania małoletnich, niezależnie od ich płci, orientacji seksualnej, wyznania, pochodzenia etnicznego czy też niepełnosprawności.
8. Doceniaj i szanuj wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażuj i traktuj równo, nie faworyzuj dzieci.
9. Pamiętaj, by informować dzieci o nagłym zagrożeniu poprzez stanowczy głos, nie krzyk.
10. Zapewnij dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć Tobie lub innemu pracownikowi przedszkola i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.
11. Nie wolno Ci:
 - zawstydzać, krzyczeć, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka;
 - ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej oraz informacje uzyskane w związku z pełnioną funkcją, lub wykonywaną pracą, dotyczące zdrowia, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych, seksualności, pochodzenia rasowego lub etnicznego, poglądów politycznych, przekonań religijnych lub światopoglądów;
 - zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie

w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby);

- nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze;
- proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci;
- utrzymywać relacje z dziećmi w celach prywatnych, również zawodowych, jeżeli opiekun małoletniego nie wyraził na to zgody;
- przyjmować pieniądze ani prezentów od dziecka, ani rodziców/opiekunów dziecka. Nie dotyczy to symbolicznych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, laurek;
- wchodzić w relacje jakiegokolwiek zaleźności wobec dziecka lub rodziców/opiekunów dziecka. Nie wolno Ci zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zaleźności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych.

III. Kontakt fizyczny z dziećmi

Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego.

Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując reakcję dziecka, reaguj na prośbę dziecka (np. przytulenie, ponieważ ma „gorszy” dzień) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.

1. Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka.
2. Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.
3. Nie angażuj się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.
4. Zachowaj szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.
5. Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym osobę odpowiedzialną i/lub postąp zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
6. W sytuacji zajęć i zabaw masz prawo przytulić dziecko, sadzać je na kolanach, trzymać na rękach, bezpośrednio pomagać dziecku w wykonywaniu ćwiczeń sprawnościowych, zadań ruchowych oraz zajęć manualnych – tylko za zgodą dziecka i z jego inicjatywy. Nigdy nie dotykaj dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
7. W sytuacji zagrożenia wypadkiem, kontuzją, urazem, itp., masz prawo zdecydowanie, ale nie gwałtownie odsunąć dziecko od źródła zagrożenia, wyprowadzić dziecko lub przenieść

je w bezpieczne miejsce, stanowczo, ale nie gwałtownie odebrać dziecku przedmiot zagrażający jego zdrowiu, o ile okoliczności pozwolą, powinieneś wyjaśnić dziecku przyczyny swoich działań.

8. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka, unikaj innego niż niezbędny kontakt fizyczny z dzieckiem. Dotyczy to zwłaszcza pomagania dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety. W sytuacji gdy dziecko się zanieczyści/zmoczy masz prawo wykonywać czynności pielęgnacyjne przy dziecku. W zależności od stopnia samodzielności dziecka pomóż lub tylko kontroluj, a także wspieraj wysiłki dziecka, zawsze uprzedzaj dziecko o potrzebie i konieczności wykonania przy nim danej czynności, a same czynności pielęgnacyjne wykonuj w sposób delikatny, spokojnie, bez pośpiechu – tak, aby dziecko czuło się w tych sytuacjach bezpiecznie i komfortowo.

IV. Kontakty poza godzinami pracy

Co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.

1. Nie wolno Ci zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji.

2. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy).

3. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z dziećmi poza godzinami pracy, musisz poinformować o tym dyrekcję, a rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.

4. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

2. Zasady bezpiecznych relacji małoletni-małoletni

Standardem jest tworzenie atmosfery życia przedszkolnego, które promuje tolerancję i poczucie odpowiedzialności za swoje zachowanie.

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi:

1. Małoletni powinni czuć się w środowisku przedszkolnym dobrze i bezpiecznie.

2. Nauczyciele poprzez zabawy i sytuacje wychowawcze kształtują inteligencję emocjonalną w zakresie rozpoznawania własnych emocji oraz emocji innych dzieci emocji oraz radzenia sobie z nimi, kształtują świadomość siebie – swoich zainteresowań, upodobań, woli, wzmacniają samoocenę, uczą zasad bycia w grupie.

3. W grupach przedszkolnych na początku roku przedszkolnego zawierane się umowy dotyczące zachowania i sposobów postępowania - wspólnie z dziećmi wypracowuje się kodeksy przedszkolaka, które są znane dzieciom i przez nich akceptowane.

4. Normy zawarte w kodeksach wynikają z poznawanych i wyjaśnionych dzieciom wartości, w tym dotyczą relacji małoletni-małoletni. Dziecko powinno w relacjach z innymi dziećmi przestrzegać m.in. takich norm jak:

- zgodnie bawię z innymi, nigdy nie szarpię, nie biję nikogo, nie obrażam nikogo;
- pomagam innym dzieciom;
- okazuję zrozumienie dla niepełnosprawności oraz odmiennego wyglądu, kultury, wyznania.
- staram się być miły dla innych i nie robię nikomu przykrości,

- nie przezywam dzieci i nie wyśmiewam się z nikogo;
- jeśli na coś się nie zgadzam, to mówię o tym otwarcie;
- jeśli pojawi się problem lub konflikt, to negocjuję rozwiązanie lub proszę nauczyciela/pomoc nauczyciela o pomoc w rozwiązaniu sporu.

5. Dobrostan emocjonalny i psychiczny małych dzieci oparty jest na ciepłej i otwartej komunikacji, autentycznym zainteresowaniu dziećmi, budowaniu zaufania, zapewnianiu odpowiedniego wsparcia emocjonalnego, rozpoznawaniu potencjału wszystkich dzieci, skupianiu się na budowaniu w uczniach zdolności do autonomii i odkrycia samych siebie.

6. Zadaniem nauczyciela wychowawcy jest zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i akceptacji wszystkim małym dzieciom.

7. Dzieci angażowane są w działania, w których mają możliwość aktywnego uczestniczenia, podejmowania współdziałania i rozwijania podejścia zespołowego, w tym kształtującego pozytywne relacje z rówieśnikami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Załącznik nr 3
do Standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem
w Niepublicznym Przedszkolu „Uśmiech Dziecka”

1. Czynniki ryzyka krzywdzenia dziecka

Choć dziecko nigdy nie jest winne doznawanej krzywdy, uznaje się, że niektóre jego cechy, związane np. ze stanem zdrowia, poziomem rozwoju, funkcjonowaniem czy pozycją w rodzinie, mogą bardziej narażać je na doświadczanie przemocy.

Wyodrębnia się trzy grupy czynników ryzyka, które mogą wskazywać na zagrożenie pojawienia się przemocy:

I. Czynniki związane z dzieckiem

Czynniki ryzyka	Opis
przedwczesny poród, poród bez pomocy medycznej, niska waga urodzeniowa, poród z ciąży bliźniaczej, krótkie przerwy pomiędzy kolejnymi porodami	Początek życia dziecka, okoliczności jego narodzin, takie jak: przedwczesny poród, poród bez pomocy medycznej, niska waga urodzeniowa, narodziny z ciąży mnogiej oraz krótka przerwa pomiędzy kolejnymi porodami, mogą być czynnikami ryzyka krzywdzenia. Wszystkie te sytuacje stanowią ogromne obciążenie psychiczne i fizyczne dla rodziców.
długotrwały płacz	Nadmierna płaczliwość dziecka z kolei budzi bezradność, poczucie winy rodzica; stany te mogą zamienić się w złość, bezsilność, a w konsekwencji wywołać agresję wobec dziecka czy jego odrzucenie.
wiek dziecka	Czynnikiem ryzyka krzywdzenia może być także określony wiek dziecka. W rozwoju dziecka występują tzw. okresy krytyczne, w których jest większe prawdopodobieństwo pojawienia się pewnych rodzajów krzywdzenia. Najmłodsze dzieci (do 3 r. ż.) są bardziej zależne od opiekunów i spędzają z nimi więcej czasu. Dzieci w tym wieku mają mniejszą zdolność dostosowania się do oczekiwań rodziców, a także słabiej panują nad emocjami. To sprawia, że ryzyko doznawania przez nie przemocy fizycznej i psychicznej jest większe. Badania wskazują także, że w okresie od osiągnięcia 8 r.ż. przez cały czas dojrzewania dziecko jest bardziej narażone na ryzyko wykorzystywania seksualnego.
przewlekłe choroby, niepełnosprawność intelektualna, niepełnosprawność ruchowa	Okolicznością zwiększającą prawdopodobieństwo krzywdzenia jest niepełnosprawność intelektualna dziecka, mocno powiązana z ryzykiem wystąpienia przemocy oraz wykorzystania seksualnego. Również przewlekłe choroby somatyczne oraz niepełnosprawność ruchowa skutkują dużą, a także trwałą zmianą życia całej rodziny. Bez odpowiedniego wsparcia taka rodzina jest istotnie narażona na wystąpienie krzywdzenia, mogącego przybrać formę jawnego odrzucenia dziecka, biernego zaniedbywania lub czynnych form przemocy, związanych z rozładowywaniem frustracji. W sytuacji niepełnosprawności lub choroby dziecka może dojść również do przemocy psychicznej, która niekiedy wynika ze stawiania dziecku wymagań, jakim nie jest ono w stanie sprostać.
choroby psychiczne	Kolejnym czynnikiem ryzyka są choroby psychiczne dziecka. Wystąpienie u dziecka zaburzeń psychicznych wiąże się

	z wysokim poziomem stresu i lęku w rodzinie. Łatwo wtedy o eskalację trudnych zachowań pozostałych domowników, np. agresji i przemocy – zarówno fizycznej, jak i słownej.
--	---

II. Czynniki rodzinne, czyli cechy charakteryzujące funkcjonowanie rodziny oraz cechy poszczególnych jej członków

Czynniki ryzyka	Opis
nieobecność rodziców	Ryzyko wystąpienia krzywdzenia dziecka wiąże się z jego opuszczeniem przez jedno lub oboje rodziców. Nieobecność rodziców – fizyczna bądź psychiczna – jest czynnikiem ryzyka krzywdzenia dzieci, bez względu na ich wiek. Czynnikiem ten zwiększa prawdopodobieństwo zaniedbania fizycznego i emocjonalnego. Konsekwencją tego jest szukanie przez dziecko bliskości i akceptacji u osób obcych, które także mogą być potencjalnymi sprawcami krzywdzenia
autorytarny styl rodzicielstwa, doświadczanie przez rodzica przemocy w dzieciństwie, kondycja psychiczna rodziców	Prawdopodobieństwo wystąpienia przemocy wobec dziecka związane jest także z tzw. autorytarnym stylem rodzicielstwa, który wynika, m.in. z historii życia rodzica, cech jego osobowości oraz kondycji psychicznej. Doświadczenie przez rodzica przemocy w dzieciństwie lub bycie jej świadkiem oraz brak odczuwania bliskości z własnymi rodzicami znacząco zwiększają prawdopodobieństwo powielania podobnych zachowań wobec dzieci i wejście w rolę sprawcy.
uzależnienia, inne zaburzenia psychiczne rodzica, konflikty, kryzysy	Uzależnienia i inne zaburzenia psychiczne rodzica są przyczyną większego ryzyka doświadczenia przez dziecko przemocy. Agresji w rodzinie sprzyjają też konflikty i kryzysy.
samotne rodzicielstwo, obecność niespokrewnionych osób dorosłych w rodzinie	Do czynników ryzyka krzywdzenia zaliczane jest także samotne rodzicielstwo, będące dla wielu osób sporym wyzwaniem. Ograniczona ilość czasu, który rodzic może poświęcić dziecku, jest przyczyną trudności w budowaniu bliskiej relacji z dzieckiem. Dodatkowo, niestabilna sytuacja rodzinna: brak wsparcia, obecność niespokrewnionych z dzieckiem osób, mogą powodować ryzyko wystąpienia odrzucenia i agresji lub nieprawidłowych relacji.
rodzina zastępcza, rodzina adopcyjna	Istotnym czynnikiem ryzyka jest obecność dziecka w nieprzygotowanej wychowawczo i merytorycznie rodzinie zastępczej czy adopcyjnej. Rodzice przyjmujący dzieci pod swoją opiekę bywają niegotowi do tego, aby radzić sobie z bardzo trudnymi emocjami skrzywdzonego wcześniej dziecka. Odrzucenie, skrajna przemoc, których dziecko mogło doświadczyć, wpływają na jego zachowanie oraz funkcjonowanie całego systemu rodzinnego. Porzucone dzieci postrzegają siebie jako niegodne miłości, mało ważne i zasługujące na karę. Swoim zachowaniem często prowokują do odrzucenia czy ukarania, by utwierdzić się w przekonaniach. Kary reaktywują wcześniejsze traumy dziecka i dezorganizują jego zachowanie, względem którego rodzice są bezradni.

III. Czynniki związane ze środowiskiem społecznym:

Czynniki ryzyka	Opis
izolacja społeczna	Do tej grupy zalicza się głównie izolację społeczną, rozumianą jako ubogie kontakty rodziców z innymi osobami lub grupami oraz zamknięcie na relacje pozarodzinne. Sytuacja taka może sprzyjać rozwojowi przemocy, a także większej kontroli sprawcy nad swoimi ofiarami oraz ograniczać szanse na jej ujawnienie i udzielenie pomocy.
ubóstwo w najbliższym otoczeniu rodziny	Ryzyko wystąpienia krzywdzenia dzieci niosą też: ograniczenie możliwości zaspokajania potrzeb materialnych i zdrowotnych, złe warunki mieszkaniowe czy skrajne ubóstwo. Takim sytuacjom często towarzyszy stres rodziców, którzy muszą zapewnić przetrwanie sobie i dziecku
przemoc i patologia	Czynnikiem ryzyka krzywdzenia dziecka są także przemoc i patologia społeczna występujące w najbliższym środowisku zamieszkania.

2. Symptomy krzywdzenia dziecka

Symptomy krzywdzenia dziecka – jak rozpoznać?

Krzywdzenie i przemoc są różnie definiowane przez badaczy przedmiotu, a także różny jest ich podział. Zgodnie z ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 1606). „Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej – przemoc ekonomiczna istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej – cyberprzemoc.”

Tym samym przemoc domowa obejmuje: przemoc fizyczną, przemoc psychiczną (często nazywaną emocjonalną), przemoc seksualną, przemoc ekonomiczną, cyberprzemoc. Jak pokazują badania rzadko zdarza się, aby występował tylko jeden rodzaj przemocy. Najczęściej te rodzaje przemocy przenikają się wzajemnie i wywołują podobne skutki.

Co powinno wzbudzić uwagę nauczyciela, wychowawcy, jak może objawiać się krzywdzenie dziecka czy przemocy domowej?

Pełna i jasna lista symptomów nie została zdefiniowana w literaturze. Zdarza się, że pewne zachowania dziecka są po prostu normą na etapie jego rozwoju. Niemniej jednak czujność nauczycieli, pracowników oświaty jest konieczna. Zmiany w zachowaniu dziecka, w zależności od jego nagłości i czasu trwania mogą być raptowne, albo dźiać się pomału, sukcesywnie z dnia na dzień, co będzie mieć miejsce w przypadku przedłużającej się sytuacji krzywdzenia. Dlatego baczna obserwacja ucznia i bycie wrażliwym na przeżywane przez dziecko emocje oraz zainteresowaniem przyczynami zmiany zachowania dziecka, będzie kluczowe w subiektywnej ocenie konieczności udzielenia pomocy uczniowi.

Symptomy krzywdzenia dzieci – podział:

- fizyczne – które można zauważyć na ciele dziecka,
- emocjonalne,
- poznawcze,
- behawioralne,
- fizjologiczne.

Symptomy fizyczne:

- siniaki na ciele dziecka (przede wszystkim na plecach, ramionach i udach) – świeże i w późnej fazie gojenia, duże otarcia naskórka,
- specyficzne ślady na skórze przypominające blizny po ospie, a będące pozostałościami po parzeniu dziecka papierosem,
- oderwane małżowiny uszne, tzw. uszy zapaśnika (zniekształcone małżowiny od uderzenia dziecka w uszy), pozbawione włosów miejsca na głowie, złamana przegroda nosowa, złamania palców dłoni, wszelkie wielokrotne złamania kości, wylewy krwawe do gałek ocznych,
- odparzenia na skórze wynikające z zaniedbań higienicznych, niezaopatrzone rany, ślady ugryzień przez człowieka, ślady duszenia, krępowania,
- oparzenia rękawiczkowo-skarpetkowe oraz zlokalizowane na pośladkach i w dolnej części pleców,
- zaburzenia psychosomatyczne, bóle wędrujące,
- przemęczenie,
- problemy z trawieniem,
- blizny po samookaleczeniu.

Symptomy w sferze emocjonalnej:

- trudności w rozumieniu i wyrażaniu emocji przez dziecko,
- negatywny obraz siebie,
- negatywne myśli na temat siebie i innych,
- przygnębienie,
- strachliwość i agresja, gniew,
- problemy z samoregulacją emocji,
- oszołomienie, otępienie,
- brak poczucia bezpieczeństwa,
- smutek, apatia,
- stany lękowe,
- stany depresyjne.

Symptomy w sferze poznawczej:

- trudności w nauce – pojawiające się nagle,
- problemy z koncentracją, pamięcią,
- problemy z logicznym myśleniem,

- trudności z rozwiązywaniem problemów,
- trudności w ukończeniu zadanej pracy,
- nieodrabianie lekcji,
- nieprzygotowanie do zajęć czego efektem są gorsze oceny szkolne.

Symptomy w sferze behawioralnej:

- problemy z subordynacją oraz podporządkowaniem wobec obowiązujących reguł – obrażenie się, uciekanie z lekcji, negatywne interakcje z rówieśnikami oraz z nauczycielami,
- dziwne reakcje na chęć niesienia pomocy, nieufność,
- wycofanie,
- ogólna nieufność wobec ludzi,
- zachowania buntownicze i agresywne,
- problemy z komunikacją,
- sięganie po substancje psychoaktywne.

Objawy molestowania seksualnego:

- chroniczny ból,
- zaburzenia układu pokarmowego,
- migreny lub inne częste bóle głowy,
- komplikacje ginekologiczne,
- otarcia na wewnętrznej stronie ud,
- szok, lęk,
- niepokój,
- zagubienie,
- wyparcie traumatycznych przeżyć,
- wycofanie,
- poczucie wstydu,
- obwinianie się,
- nerwica lub ogólna nieufność wobec ludzi.

3. Na jakie zachowania ze strony rodzica/opiekuna warto zwrócić uwagę:

- nie ma pojęcia skąd wzięły się urazy u dziecka, przedstawia nieprawdziwe i niespójne wytłumaczenia;
- zmienia co chwilę wyjaśnienia dotyczące okoliczności powstania urazu;
- przypisuje odpowiedzialność za powstanie urazu osobie trzeciej;
- wykazuje brak, a czasem odwrotnie - nadmierne zainteresowanie urazem dziecka;
- nie reaguje na płacz i ból dziecka;
- nie okazuje emocji podczas opowiadania o dziecku;
- jest emocjonalnie niedostępny, nie reaguje na obecność dziecka, a w szczególności niemowlęcia;
- ma negatywne lub wrogie nastawienie do dziecka, odrzuca je lub zrzuca na niego całą winę zdarzenia;

- ma niewłaściwe rozwojowo oczekiwania lub interakcje z dzieckiem;
- stosuje groźby, surową dyscyplinę, w tym kary fizyczne;
- wykorzystuje dziecko do zaspokajania potrzeb osoby dorosłej (np. poprzez angażowanie w spory między opiekunami);
- przejawia nadopiekuńczość wobec dziecka, izoluje je od rówieśników;
- przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym, np. podczas zabawy z dzieckiem;
- jest bezradny życiowo, niezaradny do takiego stopnia, że zagraża ono dziecku;
- nadużywa alkoholu i środków psychoaktywnych, tym bardziej przy dziecku;
- stosuje przemoc wobec innych członków rodziny (fizyczną, psychiczną).

Załącznik nr 4
do Standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem
w Niepublicznym Przedszkolu „Uśmiech Dziecka”

Ciężkowice, dnia

**OŚWIADCZENIE O ZNAJOMOŚCI I PRZESTRZEGANIU ZASAD ZAWARTYCH
W STANDARDACH OCHRONY MAŁOLETNIH W NIEPUBLICZNYM
PRZEDSZKOLU „UŚMIECH DZIECKA” W CIEŻKOWICACH**

Ja,.....
nr PESEL..... oświadczam, że zapoznałam/em się ze Standardami
Ochrony Małoletnich w Niepublicznym Przedszkolu „Uśmiech Dziecka” w Ciężkowicach
oraz deklaruję, że będę ich przestrzegać.

.....
czytelny podpis

Indywidualny Plan Pomocy Dziecku

1. Imię i nazwisko dziecka:

Data urodzenia:

Imiona i nazwiska rodziców/opiekunów prawnych:

.....

Adres zamieszkania:

2. Przyczyna opracowania Indywidualnego Planu Pomocy Dziecku - opis:

.....

.....

.....

3. Podjęte działania interwencyjne, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji:

.....

.....

.....

4. Rodzaj udzielonego wsparcia na terenie przedszkola:

Rodzaj wsparcia	Data	Opis	Podpis	Uwagi
Konsultacja psychologiczna				
Rozmowa z nauczycielem przedszkola/pomocą nauczyciela				
Inne (jakie)				

5. Prośba o skierowanie się z dzieckiem do placówki specjalistycznej

.....

.....

.....

6. Wnioski

.....

.....

.....

Podpis/Podpisy:

.....

.....

.....

.....

Karta interwencji

1. Dane dziecka (imię i nazwisko, data urodzenia, imiona i nazwiska rodziców/opiekunów, adres miejsca zamieszkania)
2. Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia) - opis
3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia
4. Działania podjęte wobec dziecka (skierowanie do specjalistów, w tym jakich, oraz daty)
5. Ustalenia planu pomocy (jeśli dotyczy)
6. Spotkania z opiekunami dziecka:
 - a. Opis (w tym data)

7. Interwencja prawna (właściwe zakreślić)
 - a. zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
 - b. wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny,
 - c. inny rodzaj interwencji. Jaki? (opis)
8. Dane dotyczące interwencji (nazwa i adres organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji
9. Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli organizacja uzyskała informacje o wynikach/działania organizacji/działania rodziców

Podpisy

Zasady publikacji wizerunku dziecka

1. Dzielenie się zdjęciami i filmami z aktywności przedszkola służy celebrowaniu sukcesów dzieci, dokumentowaniu działań i zawsze ma na uwadze bezpieczeństwo dzieci.
2. Rodzice/opiekunowie prawni dziecka udzielają zgodę na wykorzystanie wizerunku ich dziecka jednorazowo – w oświadczeniu przy podpisywaniu umowy o sprawowanie opieki z możliwością cofnięcia zgody w dowolnym momencie. Zgoda ta dotyczy wykorzystania wizerunku dziecka na terenie placówki oraz w czasie realizowanych zajęć na stronie internetowej przedszkola, gazetach lokalnych, stronie pogorze24.pl oraz stronach podmiotów współpracujących z przedszkolem w celu realizacji działań opiekuńczo-dydaktyczno-wychowawczych.
3. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodzica lub opiekuna prawnego na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.
4. Rodzice/opiekunowie prawni podpisują zgodę na udostępnienie wizerunku ich dziecka innym instytucjom/placówkom przed konkursami/akcjami, w których dzieci biorą udział.
5. Unikamy podpisywania zdjęć informacjami identyfikującymi dziecko z imienia i nazwiska.
6. Przedszkole zmniejsza ryzyko kopiowania i niestosownego wykorzystania zdjęć lub nagrań dzieci poprzez przyjęcie zasady: wszystkie dzieci znajdujące się na zdjęciu lub nagraniu muszą być ubrane, a sytuacja zdjęcia lub nagrania nie jest dla dziecka poniżająca, ośmieszająca ani nie ukazuje go w negatywnym kontekście.
7. W sytuacjach, w których opiekunowie lub widzowie przedszkolnych wydarzeń, uroczystości, itd. rejestrują wizerunki dzieci do prywatnego użytku, przedszkole informuje o tym, że:
 - 1) wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć lub nagrań zawierających wizerunek innych dzieci i osób dorosłych wymaga udzielenia zgody przez te osoby, w przypadku dzieci – przez ich opiekunów;
 - 2) zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunki dzieci nie powinny być udostępniane w mediach społecznościowych ani na serwisach otwartych, chyba że rodzice lub opiekunowie tych dzieci wyrażą na to zgodę;
 - 3) przed publikacją zdjęcia lub nagrania w sieci internetowej zawsze warto sprawdzić ustawienia prywatności, aby upewnić się, kto będzie mógł uzyskać dostęp do wizerunku dziecka

Załącznik nr 8
do Standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem
w Niepublicznym Przedszkolu „Uśmiech Dziecka”

Monitoring Standardów – ankieta

Proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź:

l.p.	Pytanie	tak	nie
1.	Czy zapoznałeś się z dokumentem Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem?		
2.	Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
3.	Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
4.	Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Standardach Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem przez innego pracownika?		
5.	Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem? <i>(wpisz poniżej tabeli)</i>		
6.	Czy dzieci znają zasady bezpieczeństwa i ochrony przed krzywdzeniem		

Jeżeli w odpowiedzi na pytanie 4 zaznaczono odpowiedź TAK to proszę podać jakie zasady zostały naruszone:

.....
.....

Czy w związku z tym zostały podjęte przez Panią/Pana jakieś działania: jeśli tak – jakie, jeśli nie - dlaczego?:

.....
.....

Jeżeli w odpowiedzi na pytanie 5 zaznaczono odpowiedź TAK to proszę podać jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem?

.....
.....
.....
.....
.....
.....